

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Son 11 Jild 4

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 11 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулов Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Аҳмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Эргашев Икром Абдурасулович – юридик фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохид Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пулатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Лутфиллаев Ҳамидилло Муродиллаевич</i> “ЖАВОҲИР АТ-ТАФСИР ЛИ ТУҲФАТ АЛ-АМИР” АСАРИНИНГ МАЗМУНИ ВА ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИ ҲАҚИДА	12-17
<i>Эгамбергенов Ҳайтбой Ҳамидулло ўғли</i> ТОШ ДАВРИ АҲОЛИ МИГРАЦИЯЛАРИ (ЎРТА ОСИЁНИНГ ЖАНУБИЙ, ЖАНУБИЙ-ҒАРБИЙ ВА ҚУЙИ АМУДАРЁ ҲУДУДЛАРИ МИҚЁСИДА)	18-25
<i>Esonov Ziyodbek Yuldashevich</i> ҚО‘ҚОН ХОНЛАРИ СУЛОЛАСИНИНГ ГЕНЕОЛОГИК ТАҲЛИЛИ	26-31
<i>Mamatqulov Bekzod</i> О‘ЗБЕКИСТОНДА XX-АСРНИНГ 20-40-ЙИЛЛАРИДА СANOAT TARMOQLARINING RIVOJLANISHI VA KADRLAR TARKIBINI SHAKLLANTIRISH JARAYONLARI	32-38
<i>Asadova Ra’no Baymanovna</i> О‘ЗБЕК- HIND MUNOSABATLARINING YANGI BOSQICHGA KO‘TARILISHI: HAMKORLIK ISTIQBOLLARI	39-42
<i>Saidova Raxima</i> О‘ЗБЕКИСТОН ВА ИТАЛИЯ MUNOSABATLARINING ME‘YORIY-HUQUQIY MANBALARI ...	43-48
<i>Ortiqov Yosin Abdulboqiyevich, Ergasheva Ra’no Muzaffarbek qizi</i> AFROSIYOB ARXEOLIGIK YODGORLIGINING O‘RGANILISH TARIXI	49-55
<i>Iriskulov Bekzod Jaxongirovich</i> TURKISTON GENERAL-GUBERNATORLIGI BYUDJETINING SARFLANISHIGA DOIR AYRIM MULOHAZALAR	56-60
<i>Mirsoatova Sayyora Turg’unovna</i> QOYATOSH SURATLARIDA IBTIDOIIY DAVR IQTISODIIY HAYOTINING AKS ETISHI	61-66
<i>Лухмонов Шахзод Сайфиддин ўғли</i> ВЛИЯНИЕ ДЕНЕЖНОЙ ЭМИССИИ В 1918-1920 ГОДАХ НА СОЦИАЛЬНО- ЭКОНОМИЧЕСКУЮ ЖИЗНЬ НАРОДОВ ТАССР	67-71
<i>Axmedov Bekzod</i> SOVET HOKIMIYATI TOMONIDAN O‘ZBEKISTONDA QORAKO‘LCHILIKNI RIVOJLANTIRISH TADBIRLARI.....	72-75
<i>Mamatov Jasurbek Qodirqul o‘g‘li</i> NAMANGAN VILOYATI ZIYORATGOHLARINING AHOLINING IJTIMOIIY HAYOTIDAGI O‘RNI (UYCHI TUMANI DEVONA BUVA ZIYORATGOHI MISOLIDA)	76-80
<i>Saidaxmatov Sharifbek Toshpo‘latovich</i> SURXONDARYO VILOYATI SANOATINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASINING ASOSIIY YO‘NALISHLARI	81-88

Ибрагимов Рахмон Зиёдуллаевич
ТОШКЕНТ ВОҲАСИ ПАЛЕОМЕТАЛЛ ДАВРИ ЖАМИЯТИ ТАРАҚҚИЁТИДА ТАБИИЙ
РЕСУРСЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ 89-93

Akrorov Botir Bakhodirovich
ДОГОВОРНО-ПРАВОВАЯ БАЗА СОТРУДНИЧЕСТВА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И ИРАНА
В ГОДЫ НЕЗАВИСИМОСТИ 94-99

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Tursunov Bekmuxammad Omonovich
IQTISODIYOTDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR SHAROITIDA SANOAT KORXONALARI
RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH MEKANIZMI TAKOMILLASHTIRISH 100-108

Muxitdinova Kamola Alisherovna
«OLMALIQ KON-METALLURGIYA KOMBINATI» AJDA ISHLAB CHIQRILADIGAN
MAHSULOTLARNING SANOAT KORXONALARIDA QO'LLANISHI 109-115

Madraximov Qaxramon Egamberganovich
INNOVATSION FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISH ORQALI IQTISODIY BARQARORLIKKA
ERISHISH YO'LLARI: XORAZM VILOYATI MISOLIDA..... 116-125

Кетманов Авазбек Маликович
КИЧИК БИЗНЕС МОЛИЯВИЙ РЕСУРСЛАРИ САМАРАДОРЛИГИ ОМИЛЛАРИ ВА УЛАРНИНГ
ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ 126-134

Xolmirzayev Abdulxamid Xapizovich
KAMBAG'ALLIKKA QARSHI KURASHISHNING OMILLARI..... 135-142

Bahriddinov Jahongirbek Ravshanjon ogli
MARKET MECHANISMS, METHODS OF PRICE FORMATION IN THE SYSTEM OF MARKETING
OF GOODS AND SERVICES 143-152

Ilhamova Zarnigor Po'latjon qizi
MINTAQA TURIZMINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI MARKETING TIZIMINI
TASNIFI 153-160

Sharipov Komil
MINTAQAVIY KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISHDAGI KICHIK BIZNESNING ROLI 161-170

Rajabov Navruzbek Azimjonovich
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANISHI VA KAMBAG'ALLIKNI
QISQARTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI 171-179

Mirzaeva Shirin Nodirovna
SUPPORT AND DEVELOPMENT OF WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN
UZBEKISTAN..... 180-187

Pardayev Rasulbek Islomovich
TURIZM XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING USULLARI VA ULARNING
TAHLILI 188-196

Bahodirov Shohruh Bahodir o'g'li
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH
XUSUSIYATLARI 197-202

<i>Рахимов Бахромжон Ибрахимович</i> ВНЕДРЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ МЕТОДОВ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДНЫХ РЕСУРСОВ	203-209
<i>Zakirova Gulnora Mirzalievna, Madaminov Abdulaziz Anvarjon o'g'li</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKSPORT VA IMPORT SALOHİYATI (NAMANGAN VILOYATI TAHLILIDA).....	210-216
<i>Hasanov Ilkhom Isakovich</i> IMPROVING THE FINANCING MECHANISM OF THE SCIENTIFIC SUPPLY SYSTEM IN THE AGRICULTURE OF UZBEKISTAN.....	217-221
<i>Ibragimova Nilufar Ziyadullayevna</i> CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA XIZMATLAR KO'RSATISHNING XUSUSIYATLARI	222-227
<i>Maxmudov Jasurbek Ergashevich</i> INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLİYAVIY JIHADAN QO'LLAB-QUVVATLASH TAHLILI	228-233
<i>Ravshanov Nodirjon Begalievich</i> TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING AHAMIYATI	234-243
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Murtozayev Shahobiddin Baxriddinovich</i> SHIHOIDDIN SUHRAVARDIY FALSAFIY QARASHLARIGA IJTIMOYIY-SIYOSIY VAZIYATLARNING TA'SIRI	244-248
<i>Qutlimuratov Sardorbek Rustamovich</i> XORAZM JADIDLARI MA'NAVIY MEROSINING YANGI O'ZBEKISTONDA YOSHLARINI VATANPARVARLIK VA BAG'RIKENGLIK RUHIDA TARBIYALASHDAGI AHAMIYATI.....	249-254
<i>Saburov Jaloliddin</i> XVIII-ASR OXIRI VA XIX-ASR BOSHLARIDA BUXORO AMIRLIGIDA ILM-FAN VA MADANIY HAYOT RIVOJI	255-260
<i>Jabborov Ikromjon Jumaniyozovich</i> NAJMIDDIN KUBRO TA'LIMOTIDA "KOMIL INSON" TARBIYASI VA UNING AXLOQIY VA MA'NAVIY YUKSALISHGA OID G'OYALARNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	261-265
<i>Saidkulov Nuriddin Akramkulovich</i> FORMATION OF PERSPECTIVES REGARDING SOCIETY'S STABILITY	266-271
<i>Adilov Zafar Yunusovich</i> MAHMUD AZ-ZAMAHSHARIY QARASHLARIDA SUV VA SHIFOBAXSH MEVALAR MASALASI	272-277
<i>Yuldashev Farrux Abdurakhmanovich</i> ON THE QUESTION OF THE UNIQUE ROLE OF THE PRINCIPLES OF HUMANITY AND PATRIOTISM IN THE DEVELOPMENT AND STRENGTHENING OF THE FUTURE OF THE YOUNG GENERATION	278-282
<i>Ganiyev Baxodirjon Sodikjonovich</i> TADBIRKORLIK MADANIYATINING SENSUALISTIK VA AKSIOLOGIK XUSUSIYATLARINING IJTIMOIY-FALSAFIY TAHLILI	283-287

11.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Baxronova Dilrabo</i> PROTOTURKIYLARNING AMERIKA QIT'ASIGA KO'CHISHI: LEKSIK PARALLELLIZM VA ETIMOLOGIK-SEMANTIK TADQIQ	288-295
<i>Daliyeva Madina</i> DETERMINANTS OF COGNITIVE MODELING OF POLYSEMY OF LINGUISTIC TERMS IN ENGLISH, UZBEK, AND RUSSIAN LANGUAGES	296-300
<i>Paluanova Khalifa</i> STRATEGIES FOR ENHANCING PRAGMATIC COMPETENCE IN SECOND LANGUAGE ACQUISITION (SLA) THROUGH EFFECTIVE APPROACHES	301-306
<i>Ravshanov Maxmud</i> СЕМАНТИКА ГЛАГОЛОВ В «ДИВАНИ ЛУГАТ-ИТ ТУРК» МАХМУДА КАШГАРСКОГО	307-311
<i>Bekbergenova Gulaim Aijarıkovna</i> SEMANTIC CLASSIFICATION OF ENGLISH AND KARAKALPAK ANTHROPOCENTRIC PROVERBS	312-318
<i>Normamatov Farrux Komiljon o'g'li</i> MURAKKAB USLUBDAGI ASARLAR XUSUSIYATLARI VA UNDA FORMALIZM YONDASHUVI	319-322
<i>Gulamova Dilobar Imamkulovna</i> ADABIYOT DARSLIKLARDA EVFEMIZMLARNING QO'LLANILISHI VA TAHLILI	323-326
<i>Xolmuxamedov Baxtiyor</i> TERS LUG'ATLARNING ASOSIY XUSUSIYATI VA ULARNI TUZISH METODIKASI	327-334
<i>Chorieva Iroda Kurbonboevna</i> KASALLIK NOMLARI VA BELGILARI KELTIRILGAN INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARINING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI	335-339
<i>Ganiyeva Orzigul Hayriddinovna</i> XX ASR AMERIKA REALISTIK QISSACHILIGIDA POETIK KONSTRUKSIYA: SHAKL VA MAZMUN MASALASI	340-345
<i>Rasulova Kamola</i> ПОНЯТИЕ ТРАНСФОРМАЦИИ. ВИДЫ АВТОРСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ	346-353
<i>Омонов Турғунбой</i> “СУҒУРТА” ТЕРМИНИНИНГ ЛИНГВИСТИК ТАЪРИФИ	354-358
<i>Хакбердиева Сайёра Фармоновна</i> ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ ОБЪЕКТИВИЗАЦИЯ ФРЕЙМА «МАТЬ» И «ОТЕЦ» В РУССКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ	359-364
<i>Xolmirzayev Baxtiyor Mirzamahmudovich</i> IJTIMOIY-SIYOSIY ASAR TARJIMASINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	365-370
<i>Gubaydullin Artur Faridovich</i> CHALLENGES OF TRANSLATION IN TERRY PRATCHETT'S "GOOD OMENS"	371-376
<i>Abdullaeva Sevara Makhsudaliyevna</i> EMOTIVE INTENSIFIERS OF ENGLISH AND RUSSIAN LANGUAGES	377-381

Baymuradova Gulbahar Chari Qizi

SURXONDARYO VILOYATI FITOTOPONIMLARINING STRUKTURGRAMMATIK

TAHLILI 382-385

Yuldasheva Nigora Bahodirovna

INGLIZ VA O'ZBEK PAREMIYALARINI O'RGANISHNING AKSIOLOGIK JIHATLARI 386-390

Quljanova To'lg'anoy Shodiyor qizi

ABDUVALI QUTBIDDIN SHE'RIYATIDA POETIK OBRAZLAR TAHLILI 391-396

12.00.00 – YURIDIK FANLAR*Ruzmetov Xayruлла*

FUQAROLARNING ЎЗИНИ ЎЗИ БОШҚАРИШ ОРГАНЛАРИ МАНСАБДОР ШАХСЛАРИНИНГ

КОНСТИТУЦИЯВИЙ-ЎУҚУҚИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ 397-402

Ачилова Лилия Илхомовна

ТУРИСТИК ХИЗМАТЛАР КЎРСАТИШ БЎЙИЧА ФУҚАРОЛИК-ЎУҚУҚИЙ

МУНОСАБАТЛАРНИ ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ УНИФИКАЦИЯСИ ЧЕГАРАЛАРИ

РАҚАМЛАШТИРИШ ШАРОИТИДА 403-410

Abdubannayev Umidjon

АХВОРОТГА ВО'ЛГАН ИНСОН НУҚУҚЛАРИНИ ТА'МИНЛАШНИНГ

РИВОЖЛАНИШ БОСҚИЧЛАРИ 411-421

Халиқулов Комолиддин Носирович

ХОРИЖИЙ ДАВЛАТ СУДЛАРИНИНГ ҚАРОРЛАРИНИ ТАН ОЛИШ ВА ИЖРО ЭТИШДА

ДАВЛАТ СУВЕРЕНИТЕТИ МАСАЛАЛАРИ 422-427

Тўраев Жавоҳир Усмон ўғли

ХОДИМЛАР МЕЎНАТ ЎУҚУҚЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИНИШИ БЎЙИЧА ДАВЛАТ НАЗОРАТИ ВА

ТЕКШИРУВИ ТУШУНЧАСИГА ОИД НАЗАРИЙ ҚАРАШЛАР 428-433

Элмурзаев Билолиддин Нурмон ўғли

ТЕРГОВ ҚАРАКАТЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ТЕРГОВЧИНИНГ ПРОЦЕССУАЛ

МУСТАҚИЛЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ 434-439

Djumaniyazova Dilfuza Kamalovna, Shayakubov Shomansur Shakabilovich

ЎТМОЙ НАВФ ГУРУНГА КИРУВЧИ YOSHLAR O'RTASIDA НУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРГА

ҚАРШИ КУРАШИШ ВО'ҮИЧА ХОРИЖИЙ ТАЖРИВА 440-446

Алиев Асилбек Кадирович

КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЕ (СОЦИАЛЬНЫЕ) ПРЕДПОСЫЛКИ И КОРНИ РАСПРОСТРАНЕНИЯ

АЗАРТНЫХ ИГР СРЕДИ НАСЕЛЕНИЯ 447-451

Нодирахон Абдурахманова

РЕГУЛИРОВАНИЕ ФИНТЕХА И КРИПТОВАЛЮТ: ОСНОВНЫЕ ВЫЗОВЫ И ПРАВОВЫЕ

АСПЕКТЫ 452-462

Ғайбуллаев Сохибжон Ғайбуллаевич

РЕПО БИТИМЛАР – ТАЪМИНЛОВЧИ БИТИМ СИФАТИДА УМУМИЙ ТАВСИФ 463-469

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI*Xusanova Mohira*

ОЛИЙ О'ҚУВ YURTLARIDA ТАЛАБАЛАРНИ ВАНОЛАШ ШАКЛИНИ

ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 470-479

<i>Берикбаев Алишер Аликулович</i> ТАСВИРИЙ САНЪАТ ФАНЛАРИНИ ЎҚИТИШДА ИЛҒОР ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИДАН ФОЙДАЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ	480-483
<i>Yusupova Shoxista Alimjanovna</i> TALABALARNING TASVIRIY SAN'AT MASHG'ULOTLARIDA IJODIY QOBILIYATINI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYASI	484-489
<i>Yakubova Nafisa Odilyanovna</i> CHIZMACHILIK DARSLARIDA TALABALARNI IJODIY-KREATIV FIKRLASHGA O'RGATISH	490-494
<i>Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li</i> TURIZM SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASHDA AMALIYOT VA NAZARIYANING PEDAGOGIK UYG'UNLIGI	495-500
<i>Suvankulov Umid Ilxom o'g'li</i> MALAKA OSHIRISH JARAYONIDA PEDAGOGLARNING DISKURSIV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYASI	501-505
<i>Ibragimov A'lamjon Amrilloevich</i> O'QITUVCHILARNI UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISHGA KOGNITIVFUNKSIONAL YONDASHUV	506-518
<i>Jo'rayeva Feruza Baxtiyor qizi, Mavlonov Shaxzod Shahobiddin o'g'li</i> TA'LIMDA KOMMUNIKATIV INNOVATSION VOSITALAR VA ULARNING IMKONIYATLARI	519-524
<i>Siddiqova Shahnoza Ahmedovna</i> SCIENCE XALQARO BAHOLASH TADQIQOTLARINING O'ZBEKISTONDA BIOLOGIYA O'QITUVCHILARINING TABIIY FANLAR SAVODXONLIGINI SHAKLLANTIRISHGA TA'SIRI	525-529
<i>Xoliqov Nasriddin Abdikarimovich</i> MILLIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING SHARTI SIFATIDA TA'LIM, FAN VA BIZNESNING O'ZARO ALOQALARI MAZMUNI	530-534
<i>Javliyeva Shahnoza Bahodirovna</i> TA'LIM SIFATIGA YO'NALTIRILGAN O'QUV MATERIALLARINI YARATISH MODELINI 535-539	535-539
<i>Jumaboev Nabi Pardaboevich</i> TA'LIM SIFATIGA YO'NALTIRILGAN O'QUV MATERIALLARINI YARATISH MODELINI 540-545	540-545
<i>Kayumov Erkin Kazakbayevich</i> THE IMPORTANCE OF FINE ARTS IN SHAPING STUDENTS' PERCEPTION AND CREATIVITY	546-550
<i>Khojamqulov Rasulbek Kurban ugli</i> THE NEED TO DEVELOP COMPETENCY OF FUTURE ENGINEERS USING COMPUTER GRAPHICS	551-555
<i>Latipova Gavhar Shavkat kizi</i> TARIX YO'NALISHI TINGLOVCHILARI UCHUN KREATIV SALOHİYATNI RIVOJLANTIRISH DOLZARB PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA	556-564
<i>Ernazarov G'olibjon Ne'matovich</i> ATROF- MUXITNING YUKORI XARORATIDA MUSHAK FAOLIYATI	565-568

Received: 31 October 2024
Accepted: 5 November 2024
Published: 15 November 2024

Article / Original Paper

USE AND ANALYSIS OF EUPHEMISMS IN LITERATURE TEXTBOOKS

Gulamova Dilobar Imamkulovna

Asian International University assistant

Abstract. This article examines the role and impact of euphemisms in school textbooks, analyzing how these linguistic tools shape students' understanding of sensitive or complex topics. Euphemisms, often used to soften or obscure uncomfortable situations, influence emotions and attitudes by presenting information in a more pleasant or socially acceptable manner. The study identifies common patterns in euphemistic language by conducting a comprehensive analysis of various subject textbooks, evaluates their impact on educational content, and discusses their effect on students' critical thinking and worldview. By analyzing texts in literature textbooks, the research highlights how euphemisms can perpetuate misconceptions or contribute to the distortion of facts.

Key words: Euphemisms, textbooks, linguistic structures, sensitive topics, perception, critical thinking, educational content, textbook analysis.

ADABIYOT DARSLIKLARDA EVFEMIZMLARNING QO'LLANILISHI VA TAHLILI

Gulamova Dilobar Imamkulovna

Osiyo Xalqaro Universiteti assistenti

Annotatsiya. Ushbu maqola evfemizmlarning maktab darsliklarida tutgan o'rni va ta'sirini o'rganadi, bu lingvistik vositalar o'quvchilarning nozik yoki murakkab mavzular haqidagi tushunchalarini qanday shakllantirishini tahlil qiladi. Ko'pincha noqulay vaziyatni yumshatish yoki yashirish uchun qo'llaniladigan evfemizmlar ma'lumotni yanada yoqimli yoki ijtimoiy jihatdan maqbul tarzda shakllantirish orqali hislar va munosabatlarga ta'sir qiladi. Ushbu tadqiqot fanlar bo'yicha turli darsliklarni har tomonlama tahlil qilish orqali evfemik tildagi umumiy qoliplarni aniqlaydi, ularning ta'lim mazmuniga ta'sirini baholaydi va o'quvchilarning tanqidiy fikrlashi va dunyoqarashiga ta'sirini muhokama qiladi. Adabiyot darsliklardagi matnlarni tahlil qilish orqali tadqiqot evfemizmlar qanday qilib noto'g'ri qarashlarni davom ettirishi yoki faktlarning buzib ko'rsatilishiga hissa qo'shishi mumkinligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Evfemizmlar, o'quv darsliklari, lingvistik qurilmalar, dolzarb mavzular, idrok etish, tanqidiy fikrlash, ta'lim mazmuni, darslik tahlili.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I11Y2024N47>

Kirish. Adabiyot darsliklarida evfemizmlardan foydalanish o'quv materiallarining diqqat bilan o'rganilishi kerak bo'lgan nozik jihati hisoblanadi. Qo'pol yoki to'mtoq atamalarni almashtirish uchun ishlatiladigan yumshoq iboralar sifatida ta'riflangan evfemizmlar nozik yoki bahsli mavzularning talabalarga qanday taqdim etilishini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Adabiyot darsliklarida bu lingvistik vositalar ko'pincha zo'ravonlik, o'lim va ijtimoiy muammolar kabi murakkab mavzularni ochib berish uchun ishlatiladi, bu mavzularni yosh va ta'sirchan o'quvchilar uchun tushunarliroq qilishga xizmat qiladi.

O'quv matnlarida evfemizmlarning keng tarqalganligi ularning o'quvchilarning adabiy asarlarni tushunishi va talqin etishiga ta'siri haqida muhim savollar tug'diradi. Muayyan mavzularning tasvirini yumshatish orqali evfemizmlar o'quvchilarning hissiy reaksiyalariga va kognitiv fikrlash qobiliyatiga ta'sir qilishi mumkin, ularning munosabati va idroklarini nozik, ammo muhim yo'llar bilan shakllantirishi mumkin. Masalan, to'g'ridan-to'g'ri atama o'rniga evfemizmi qo'llashni tanlash o'quvchilarning material bilan qanday munosabatda bo'lishlariga, qahramonlarning motivlarini talqin qilishlariga va hikoyaning kengroq kontekstini tushunishlariga ta'sir qilishi mumkin.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi. Ushbu maqola adabiyot darsliklarida evfemistik tilning ko'lami va tabiatini o'rganishga, uning adabiy tahlil va ta'lim natijalariga ta'sirini tahlil qilishga qaratilgan. Biz umumiy evfemizmlarni aniqlash va ularning o'quvchilarning matnlarga tanqidiy munosabatiga ta'sirini baholash uchun 10-sinf adabiyot darsligidan bir necha manbaalarni ko'rib chiqamiz. Evfemizmlarning adabiy mazmunni shakllantirishda qanday qo'llanilishini o'rganish orqali ushbu til tanlovlarining kengroq tarbiyaviy oqibatlarini yoritish, ularning yosh kitobxonlarning adabiy va axloqiy hissiyotlarini shakllantirishdagi roli haqida tushuncha berish maqolaning asosiy maqsadi hisoblanadi.

Matn tahlili va ta'lim nazariyasi kombinatsiyasi orqali ushbu tadqiqot adabiyot darsliklarida evfemizmlarning qanday ishlashini va ularning adabiyotda o'qitish va o'rganish uchun kengroq ta'sirini chuqurroq tushunishga hissa qo'shadi.

Muhokama. Evfemizmlarni ta'lim sharoitida o'rganish turli fanlar bo'ylab e'tiborni tortdi va ularning til va idrokni shakllantirishdagi ahamiyatini aks ettirdi. Ushbu adabiyot sharhi o'quv materiallarida, xususan, adabiyot darsliklarida evfemizmlardan foydalanish bo'yicha mavjud tadqiqotlarni o'rganadi va o'quvchilarning o'rganishiga zamin yaratib beradi.

Evfemizmlar til hodisasi sifatida o'zbek tilshunosligi sohasida tilshunoslarning katta qiziqishiga sabab bo'ldi, turli olimlar ularning o'zbek tilidagi o'rni va ta'sirini o'rganishdi. Ushbu bo'limda taniqli o'zbek tilshunos olimlarining evfemizmlarni o'rganishga qo'shgan asosiy hissalarini umumlashtirilib, ularning topilmalari va metodologiyasi yoritilgan.

Evfemizmlar potentsial haqoratli yoki noqulay mavzularning ta'sirini yumshatish orqali tilda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'zbek tilshunosligida evfemizmlarni o'rganish madaniy me'yorlar, ijtimoiy munosabatlar va tildan foydalanishga oid tushunchalarni ochib beradi. Ushbu adabiyot sharhida o'zbek tilshunoslarining evfemizmlar, ularning vazifalari va madaniy ahamiyatini tushunishdagi asosiy hissalarini ko'rib chiqiladi. O'zbek tilshunosligida evfemizmlarni o'rganish kengroq tilshunoslik va madaniyat nazariyalariga asoslanadi. Bu nazariyalar mahalliy olimlar tomonidan o'zbek kontekstiga moslashtirilgan bo'lib, o'zbek madaniyatida evfemizmlarning qanday ishlashini yanada nozikroq tushunishga hissa qo'shgan.

Dilmurod Q. Toshkentov o'zbek tilidagi evfemizmlarni o'rganishni sezilarli darajada ilgari surdi. Toshkentov o'z asarida evfemizmlarning ijtimoiy tabular va nozik mavzularda harakat qilishda lingvistik strategiya bo'lib xizmat qilishini o'rganadi [1]. Uning tadqiqotida o'lim, kasallik va ijtimoiy ierarxiya bilan bog'liq masalalarni hal qilishda o'zbek tilida evfemizmlarning qo'llanish usullari yoritilgan. Toshkentovning topilmalarida evfemizmlarning ijtimoiy totuvlikni saqlash va madaniy sezgirlikni hurmat qilishdagi o'rni ta'kidlangan.

Gulnora D. Mamatqulova o'zbek evfemizmlari haqida ham qimmatli fikrlarni bildirgan [2]. Mamatqulovaning tadqiqotlari evfemik til va madaniy qadriyatlar o'rtasidagi munosabatga qaratilgan. Uning tadqiqotlari evfemizmlarning kengroq ijtimoiy munosabatlar va me'yorlarni,

xususan, jins va hokimiyatga nisbatan qanday aks etishini ko'rsatadi. Mamatqulovanning tahlili til va madaniy amaliyot o'rtasidagi dinamik o'zaro ta'sirni ta'kidlab, evfemizmlarning rivojlanayotgan ijtimoiy talablarni qondirish uchun qanday moslashtirilganligini ko'rsatadi.

Natijalar. Qiyosiy tadqiqotlar o'zbek tilidagi evfemizmlarni boshqa til va madaniyatlardagi evfemizm amaliyotlariga qarama-qarshi qo'yish orqali tushunchasini yanada boyitdi. Masalan, Jahongir M.Karimov o'zbek tilidagi evfemizmlarning qo'shni Markaziy Osiyo tillaridagi evfemizm amaliyotiga qanday mos kelishi yoki ulardan uzoqlashishini o'rganuvchi qiyosiy tadqiqot olib bordi [3]. Bu tadqiqotlar o'zbek evfemizmlarining o'ziga xos xususiyatlarini va ularning madaniy asoslarini tushunish uchun kengroq kontekst beradi.

So'nggi paytlarda o'zbek evfemizmlari bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda globallashuv va ommaviy axborot vositalarining til qo'llanilishiga ta'siri kabi zamonaviy muammolarga ko'proq e'tibor qaratilmoqda. Muxammad A.Usmonov zamonaviy kommunikatsion platformalar o'zbek tilidagi evfemizmlar tadrijiga qanday ta'sir qilishini o'rganib chiqdi. Usmonov ijodida an'anaviy evfemik iboralarining yangi ijtimoiy va texnologik sharoitlarga moslashuvi alohida ta'kidlangan [4]. Ushbu tadqiqot adabiyot darsliklarida evfemizmlarning qo'llanilishi va tahlilini o'rganish uchun kontent tahlilidan foydalanadi. Asosiy e'tibor tanlangan o'quv materiali doirasida evfemizmlarning qanday taqdim etilishi va muhokama qilinishini aniqlash, turkumlash va tushunishga qaratilgan. Tadqiqot loyihasi evfemizmlarning adabiyotdagi kontekstual qo'llanilishini o'rganish uchun tuzilgan.

Ushbu tadqiqotning asosiy manbaasi umumta'lim muassasalarida qo'llaniladigan adabiyot darsliklaridir. Ta'lim muassasalari tomonidan keng qabul qilingan va tavsiya etilgan darsliklarni tanlashda maqsadli tanlab olish usuli qo'llanildi. Tanlangan darslik turli adabiy janrlar, davrlar va madaniy kontekstlarni qamrab olgan bo'lib, turli adabiy an'analar bo'yicha evfemistik tilni har tomonlama tahlil qilishni ta'minlaydi.

O'zbek tili maktablari uchun tuzilgan 10-sinf darsligida ham o'quvchilar uchun jahon va o'zbek adabiyotshunoslarining asarlaridan parchalar keltirilgan bo'lib, ushbu bo'limda ulardan bir nechtasini evfemistik tushunchalari tahlil qilib chiqiladi. 10-sinf adabiyot darsligida "Don Kixot sarguzashtlari"(romandan parchalar) qismi tahlil qilinganda, tarjima ancha mahorat bilan amalga oshirilganligi yaqqol namoyon bo'lib turibdi. Asarning ba'zi qismlarida tarjimonlar evfemizlardan foydalangan bo'lib, ba'zi iboralar esa o'sha vaziyatga moslangan holda qo'pol birikmalardan foydalanilgan. Albatta, bunday iboralar voqeani va holatni yaqqol inson ko'z o'ngida namoyon bo'lishi uchun qo'llanilgan. Masalan, "...*Idalgoning o'zi ellik yoshlarga borib qolgan, juda ozg'in, eti suyagiga yopishib ketgan **skelet nusxa** bir zot edi...*". Ushbu parchada "**skelet nusxa**" ifodasi qo'pol tarzda ifodalangan bo'lib, uyning o'rniga evfemistik ta'riflardan foydalanish ancha ta'rifni yumshatgan bo'lardi [5].

"*Shu qashshoqligiga qaramay...*"-ushbu parchada "**qashshoq**" so'zini o'rniga "**kambag'al**" so'zi ishlatilishi ham vaziyatni yumshatgan bo'lardi. Ammo "**skelet nusxa**" va "**qashshoq**" so'zlari o'zaro bir-biriga aloqador bo'lib, kambag'aldan battar ahvoldagi insonni ta'riflashga xizmat qiladi.

"...endi o'ziga **ma'shuqa** izlab topishdan boshqa ishi qolmadi..." -ushbu parchada

Bundan tashqari ushbu asarda yumshoq tarzda foydalanilgan evfemistik birikmalar ham bor:

-"**dili siyoh bo'ldi**" atamasi "ko'ngli qora bo'ldi", "yuragi g'ash bo'ldi" kabi atamalarning o'rnida qo'llangan;

-“...**fig`oni oshdi**” atamasi “jazavasi tutdi”, “jahli chiqib ketdi” kabi iboralar o`rnida qo`llanilgan.

“...**ko`ngli taskin topdi**” atamasi “tinchlanmoq”, “ko`ngli joyiga tushmoq” kabi atamalar o`rnida qo`llanilgan.

“Don Kixot sarguzashtlari” asarining uchinchi bobi “Don kixotning ritsarlikka o`tishi” deb nomlangan bo`lib, bu bo`lim ham evfemistik birikmalardan holi emas.

“Don Kixot esa tovushining boricha do`q urardi”-parchada “do`q urardi” birikmasining o`rniga “baqirmoq”, “ovozini balandlatmoq”, “dodlamoq” kabi so`zlarni ham ishlatish mumkin [6].

“-Ey, razil, pastkash qullar! Men sizlardan jirkanaman...”- bu parchada ko`rinib turibdiki, bir necha qo`pol birikmalar qo`llanilgan. “Pastkash qullar” va “jirkanmoq” kabi so`zlar o`rniga evfeizlardan foydalanish mumkin. Ammo qahramonning vajohatini ko`rsatish uchun yumshoq so`zlardan foydalanish asardagi chigal vaziyatni tasvirlab berolmaydi. Ba`zi hollarda yozuvchilar atayin qo`pol so`zlardan holatni tasvirlashda foydalanishadi [6].

“...Behayo malaylardan g`azablanmang, muhtaram janob!”-asardagi ushbu parchani tahlil qilar ekanmiz, unda aks etgan “behayo malaylar” so`z birikmasi qo`pol birikma ekanligi yaqqol ko`rinib turibdi. Asar tahlil qilishda o`quvchilarning shunday vaziyatlarda qaysi evfemistik birikmalardan foydalanish mumkinligini so`rash, alternativ variantlarni birma-bir qo`yib ko`rish o`quvchilarning kengroq fikrlash va izlanishga undaydi.

Xulosa. O`zbek tilshunosligidagi evfemizmlarga oid adabiyotlar o`zbek madaniyatida evfemizm tning qanday vazifalarni bajarishi haqida har tomonlama tushuncha beradi. Toshkentov, Mamatqulova va Karimov kabi olimlarning hissalarini til, madaniyat va ijtimoiy normalar o`rtasidagi murakkab munosabatlarni yoritib berdi. O`zbek tili rivojlanishda davom etar ekan, evfemistik ifodaning dinamik xarakterini va uning madaniy ahamiyatini ochib berishda doimiy izlanishlar muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu maqola adabiyot darsliklarida evfemizmlarning qo`llanilishi va ta`sirini tushunish uchun tizimli yondashuvni ta`minlaydi. Matn va kontekstual tahlilni o`rnatilgan lingvistik va ta`lim nazariyalari bilan uyg`unlashtirib, tadqiqot evfemizmlarning o`quvchilarning adabiyotga aloqadorligiga qanday ta`sir etishi va kengroq ta`lim natijalariga hissa qo`shishi haqida tushuncha berish aniqlab berdi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Tashkentov, D. K. (2018). *Euphemisms in Uzbek Language: Cultural and Social Perspectives*. Tashkent University Press.
2. Mamatkulova, G. D. (2020). *Language and Culture: Euphemistic Expressions in Uzbek Society*. Central Asian Linguistic Studies Journal, 12(3), 45-60.
3. Karimov, J. M. (2021). *Comparative Analysis of Euphemisms: Uzbek and Central Asian Languages*. Journal of Central Asian Linguistics, 9(1), 89-104.
4. Usmonov, M. A. (2023). *The Impact of Modern Media on Euphemistic Language in Uzbek*. *International Journal of Language and Media Studies*, 15(2), 112-127.
5. Шодиев, Ж.Ж. (2023). Значение исторического мышления в создании фундамента третьего возрождения и его значение в укреплении человеческих ценностей. In international scientific research conference (Vol. 2, No. 15, pp. 124-130).
6. Mirzayeva Z., Jalilov K. “Umumiy o`rta ta`lim maktablarining 10-sinfi uchun darslik”. Respublika ta`lim markazi.-Toshkent- 2022.124-128b

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 11 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).